

• *проведено* формувальний експеримент, результати якого виявлено шляхом проведення двох контрольних робіт у I і II семестрах 2018-2019 рр.

Заключні контрольні роботи проводились в Полтавській ЗОШ № 9, Кременчуцькій гімназії № 5, КЗ «Дніпровська СЗБШ I-III ст.».

На основі заключної контрольної роботи зроблено висновок:

1) 37% випускників володіють змістом понять «наукова картина світу», «образ світу» та на основі загальних закономірностей природи і загальних законів екології та закономірностей розвитку літературного процесу, здатні об'єднувати знання, що отримали під час вивчення природничо-математичних та літературознавчих предметів в систему, як складову наукової картини світу та її особистісно значимої складової – життєствердного образу світу; 2) 46% учнів здатні визначати поняття НКС як системи знань про дійсність, намагаються включити в систему знання, отримані на уроках природничо-математичних, літературознавчих предметів, використовуючи загальні закономірності природи, екології, розвитку літературного процесу; 3) 17% учнів під час пояснення елементів знань, на основі загальних закономірностей, мають труднощі у їх включенні в систему знань як складову наукової картини світу та образу світу.

Аналіз контрольних робіт показав, що поняття «наукова картина світу», «образ світу», загальні закономірності природи, екології, розвитку літературного процесу необхідно включити в програми і підручники предметів природничо-математичного та літературознавчого циклів.

ДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ УЧНІВ ЛІЦЕЮ

*В. Р. Ільченко, доктор пед. наук, професор,
дійсний член НАПН України*

Упродовж впроваджувального етапу НДР «Інтеграція змісту профільної освіти як засіб формування в учнів наукової картини світу» за підтемою дослідження «Дидактичні основи інтеграції змісту профільної освіти в процесі формування наукової картини світу учнів ліцею» згідно програми дослідження та технічного завдання проаналізовано стан знань учнів старшої школи про наукову картину світу, образ світу, виявлений під час заключного експерименту, стан втілення результатів НДР вчителями природничо-математичного, літературознавчого предметів у процес формування НКС, образу світу, постанови уряду щодо трансдисциплінарного підходу у викладанні змісту освіти. Результати аналізу втілені при редагуванні практичного посібника «Формування наукової картини світу учнів ліцею в умовах інтеграції змісту освітніх галузей» та методичного посібника «Контроль освітніх результатів учнів ліцею в умовах інтегрованого навчання», як результати аналізу Державного стандарту (ДС) освіти (2020).

Розділи практичного та методичного посібників обговорювались учителями експериментальних шкіл; враховувались зауваження учителів експериментальних шкіл до практичного та методичного посібників.

Апробація результатів дослідження здійснювалася під час читання лекцій на курсах для слухачів Полтавського ОШПО; під час проведення Міжнародних науково-практичних конференцій «Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи» (м. Тернопіль 14 травня 2020 р.); «Проблеми сучасного підручника» (м. Київ, 28-29 травня 2020 р.); «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання) (Полтава, 28-29 травня 2020 р.); Всеукраїнських науково-практичних конференцій «Проектування розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості» (м. Київ, 20-21 травня 2020 р.); «Інноваційна діяльність педагога в умовах реформування освітньої галузі: з досвіду впровадження ідей Нової української школи» (м. Херсон, 10 червня 2020 р.); звітної наукової конференції Інституту педагогіки НАПН України «Зміст і технології шкільної освіти» (м. Київ, грудень 2020 р.).

Результати дослідження представлено у 8 публікаціях.

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ ТА ОБРАЗУ СВІТУ УЧНІВ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ

К. Ж. Гуз, доктор пед.наук, старший науковий співробітник

Упродовж впроваджувального етапу НДР за підтемою дослідження «Методична система формування наукової картини світу» згідно програми дослідження та технічного завдання уточнена, відредагована методична система формування НКС та образу світу ліцеїстів; обґрунтовано, що проблема методичної системи формування наукової картини світу, життєствердного національного образу світу ліцеїстів в процесі інтеграції змісту освітніх галузей «Природознавство», «Математика», «Мови і літератури» (літературний компонент) може бути реалізована за таких умов.

У державному стандарті названих освітніх галузей, відповідних програмах, підручниках, які втілюють їх компоненти, мають бути втілені теоретичні основи інтеграції змісту компонентів: поняття НКС, образу світу, зміст загальних закономірностей.

У програмах, підручниках природничо-математичного, літературознавчого циклу предметів мають бути втілені загальні закономірності та поняття НКС, образ світу; вони мають бути основою формування у ліцеїстів цілісного світогляду, наукової картини світу, образу світу. Виконання цієї вимоги буде одночасно і виконанням Концепції природничо-математичної освіти (STEM-освіти).

Апробація результатів дослідження здійснювалася під час проведення Міжнародних науково-практичних конференцій: «Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук у контексті вимог Нової української школи» (м. Тернопіль, 14 травня 2020 р.); «Проблеми сучасного підручника»(м. Київ, 28-29 травня 2020 р.); «Методика навчання природничих дисциплін у середній та вищій школі» (XXVII Каришинські читання) (м. Полтава, 28-29 травня 2020 р.); «Проблеми сучасного підручника»(м. Київ, листопад 2020 р.); Всеукраїнських